

Igor Ivakic

directeur
Nederlands Centrum
Jeugdgezondheid
(NCJ)

*‘Elk kind heeft recht op ‘relatie’,
op het basale gevoel dat hij ergens bij hoort
en dat hij gemist wordt als hij er niet is.’*

W

Wat is de kerntaak van het NCJ?

‘We zijn het innovatie- en kenniscentrum voor de sector jeugdgezondheidszorg (JGZ). We bedienen de JGZ-professionals (jeugdverpleegkundigen, jeugdartsen, assistenten) met kennis en met ondersteuning om te innoveren. Alles om te zorgen voor het veilig, gezond en kansrijk opgroeien van alle kinderen.’

Wat verstaat het NCJ onder preventie?

‘Het gaat erom dat je de vraag stelt of je een probleem in deze context bij deze mensen had kunnen voorspellen. Je lost dan niet alleen het probleem op, maar bedenkt ook wat ervoor nodig is om te voorkomen dat dat probleem zich, ondanks de context en de achtergronden van mensen, blijft voordoen. Welke beschermende factoren je moet stimuleren. Wat ons betreft vallen die factoren onder de vier pijlers van de JGZ Preventie-agenda (www.ncj.nl/themadossiers/preventieagenda).’

Wat kan de JGZ bijdragen aan het voorkomen en terugdringen van schoolverzuim en thuiszitten?

‘De JGZ is dé plek om de registratie van geoorloofd

verzuim te bundelen, te analyseren en er actie op in te zetten. Met beproefde interventies kunnen we zorgen dat kinderen al in een vroeg stadium in beeld zijn bij de mentor, de jeugdarts en de ouders. Het kan echter nooit zo zijn dat kinderen niet gemist worden. Daarom zijn we ook blij met de #Ikmisje-campagne waarin Ingrado en NCJ vanaf dit schooljaar duidelijk gaan maken hoe belangrijk dit gevoel is voor kinderen en welke rol professionals daarin kunnen spelen.’

Wat is de meerwaarde voor kinderen als JGZ en leerplicht optimaal samenwerken?

‘Kinderen worden dan op het goede moment door de juiste mensen gemist. Leerplicht en JGZ kunnen samen zorgen dat de goede dingen worden gedaan om ontwikkeling voor kinderen weer mogelijk te maken. Daarin heeft de JGZ een andere rol dan leerplicht, maar altijd in onderlinge samenwerking.’

Er wordt in Nederland nog steeds onderscheid gemaakt tussen geoorloofd en ongeoorloofd schoolverzuim.

Waarom is het zo belangrijk dat we alert zijn als kinderen ziekgemeld worden?

‘Elk kind heeft recht op ‘relatie’, op het basale gevoel dat hij ergens bij hoort en dat hij gemist wordt als hij er niet is. Door de leerkracht, de mentor en in tweede instantie ook door de jeugdarts of leerplicht. Het onderscheid tussen geoorloofd en ongeoorloofd verzuim zorgt voor onlogische en onnodige overgangen waarbij de verantwoordelijkheid diffuus wordt.’

Waarom is het belangrijk dat alle gemeenten de aanpak M@ZL invoeren?

‘Alle gemeenten zouden een bewezen effectieve en kostenefficiënte aanpak op het gebied van schoolverzuim moeten hebben. Op dit moment is dat voor het vo en mbo alleen M@ZL. Er wordt onderzoek gedaan naar M@ZL in het po. Als er meer ‘smaken’ komen, ontstaat er meer keuze. Bij de implementatie van M@ZL hoort een traject waarbij alle samenwerkingspartners aan de slag moeten met beleid rond schoolverzuim. Dat traject alleen al zorgt voor de goede mindset bij alle betrokkenen.’

U bent een van de initiatiefnemers van de Alliantie Kinderarmoede, waaraan we in dit nummer een artikel wijden. Wat kan de jeugdgezondheidszorg bijdragen aan het voorkomen van opgroeien in armoede?

‘Armoede is vaak een gevolg van meerdere (complexe) factoren en vraagt om een brede aanpak. De JGZ is een belangrijke schakel in het signaleren van armoede, het leggen van relaties tussen (groepen) jeugdigen en hun sociale omstandigheden én in het ondersteunen van gezinnen in armoede bij de opvoeding van kinderen. De JGZ kan lokaal verbinden en adviseren. De JGZ-sector heeft ook het actieplan Aanpak van armoede opgesteld.’

Welke rol ziet u voor leerplichtambtenaren bij het terugdringen van kinderarmoede?

‘De leerplichtambtenaren hebben een rol in het onderzoek naar de achtergronden van verzuim. Zijn er problemen in de participatie van kinderen die te maken hebben

met armoede? Gaan ze daarom niet mee met schooluitjes, doen ze daarom niet mee met bepaalde activiteiten? Wat kan de gemeente daarin bijdragen? Kan de school aangesproken worden op deze ongelijkheid? We spraken immers met elkaar af dat je aan kinderen niet moet kunnen merken of hun ouders wel of niet de bijdrage betalen?’

Welk advies zou u onze lezers willen meegeven?

‘Zorg dat je in je dagelijks werk weet met wie je te maken hebt, zorg dat je relaties legt en onderhoudt en bespreek je wederzijdse verwachtingen. Je kunt niet alles protocolleren. Samenwerken staat of valt met de mate waarin je relaties kunt leggen, of je elkaar een beetje vertrouwt in competentie en of je elkaar wat kunt gunnen. Zoek elkaar op, zorg dat je weet hoe de koffie bij de ander smaakt en als er hobbels zijn: bespreek die.’

Welke vraag stelden we niet en zou u graag beantwoorden?

‘Ik weet dat ook de leerplichtambtenaren en RMC-coördinatoren zoeken naar een professioneel kader om hun vakmanschap vorm te geven. Die route hebben we binnen de JGZ een paar jaar geleden ingezet en dit leidde tot richtlijnen die de professionaliteit borgen en die het vakmanschap verstevigen. Het leidt ook weer tot nieuwe vragen: hoe blijf je mens bij alle richtlijnen? Dat is in deze fase de opgave vanuit het vakmanschap. Je had me best mogen vragen of er parallellen liggen in de ontwikkeling van het vakmanschap en of je daarin van ons zou mogen leren. Het antwoord laat zich dan raden ;-)’